

Sanojen painotus

1. Sanan ensimmäinen tavu on aina pääpainollinen

rum - pu

2. Sivupaino on useimmiten sanan kolmannella tavulla

ki - ta - **ra**

3. Yksitavuinen sana voi olla painollinen tai painoton

kuu

Sanojen painotus

4. Joissakin sanarakenteissa sivupainon saa sanan neljäs tavu

Kun neljäs tavu on laajuudeltaan kolmatta pidempi

ro - mant - ti – **nen**

4-,5-, tai -useampitavuisissa sanoissa, joiden kantasana kolmitavuinen

la - pu - a - **lai** – nen

5. Yhdyssanat ovat painollisesti itsenäisiä sanoja

nuo - ti - **o** - **pii** – ri

täh - ti - **tai** – vas

Salo, H. 2006. *Kahlekuningaslaji: Laululyriikan käsikirja*. Helsinki: Like.

Lalutekstin metriikkasääntöjä

~ 1. Kvantitatiivisuus

Tavujen laajuus on pyrittävä saamaan yhteneväiseksi nuottien kestojen (eli laajuuden) kanssa.

~ 2. Syllabisuus

Säkeen tavumäärä ja säkeen (syttyvien) nuottien lukumäärä on pääsääntöisesti oltava sama

~ 3. Aksentoituvuus

Korolliselle tahdinosalle on pääsääntöisesti sijoitettava painollinen tavu

Runojalat

- 1) trokee pitkälyhyt: **tullut, kansa;**
- 2) jambi 1. lyhytpitkä: jos **voit, se tee;**
- 3) daktyli 1. alkupitkä: **laulava, raskaina;**
- 4) anapesti 1. loppupitkä: ota **pois, älä vie.**

Lähde: [1] O. Velho: Miten runoja sepitetään. Nuori Voima, 1917, nro 6–7, s. 182–184. Kansalliskirjasto.

- ~ Juicen trokee: “**Katu täyttyy askelista, elämä on kuolemista**”
- ~ Runomittoja voi halutessaan käyttää apukeinona sanoitusta tehdessä
- ~ Yhtä hyvin voi käyttää “apumelodiaa” sanoitusta tehdessään

Sanapaino ja melodian rytmi

- ~ Sanojen paino on sovitettava musiikin rytmin painoihin. Vaikuttaa ymmärrettävyyteen!
- ~ Tahdin ykkönen on musiikillisesti painava. Myös esim. melodialinjojen korkeimmat kohdat ovat painavia.
- ~ Sanan paino vahvalla iskulla = vakaa vaikutelma
paino heikolla iskulla = epävakaa vaikutelma

Sanarytmi: esimerkkejä

- ~ Kaksoiselämää (Painot selkeästi musiikin rytmissä)
- ~ Suomi-ilmio (kertsin sanan painot oudoissa paikoissa)
- ~ Stindebinde (mm. Au revoirissa koukku)
- ~ Tequila (kertsin sanarytmi)
- ~ Sireenit (prechorus sanarytmi epäselvä)
- ~ Bandana (säkeistö ei kuulosta suomelta)

Harjoitus: Sanarytmi

- ~ Kirjoita kahdeksan tahdin mittainen säkeistö, jossa on neljä säettä. Voit päättää säkeiden pituuden vapaasti.
- ~ Kirjoita teksti 4/4 nuottiviivaston alle niin, että tavujen sijainnin voi hahmottaa suhteessa iskuihin.